

Kalevala

Kalevala

En finne som het Elias Lönnrot samlet i det forrige århundre finske folkesanger. Han diktet videre på sangene, både med egne strofer og ved å gi dem en episk sammenheng og form — dvs. den klassiske finske folkevisestrofen. Noen hel handlingsgang eller persontegning finner en ikke. Heller ikke i den norske versjonen, som i Albert Lange Fliflets gjendiktning inneholder over ti tusen vers. Vår bearbeidelse av eposet er basert på Albert L. Fliflets oversettelse, og med hans tillatelse har vi brukt noe av hans telemark-norske diktning i forestillingen. Forøvrig er språket kraftig bearbeidet av iscenesetteren.

Kalevala forteller om to folkeferd — Kalevala-folket i sør og Pohja-folket i nord. Om hvordan de lever, om hva de tror på, om hva som opptar dem, i fredstid og i krig. Personene i Kalevala er tillagt det vi i dag kaller overnaturlige eller mystiske krefter. De kan forvandle seg, gå inn i en annen skapning, de kan ganne, seide gode eller vonde hendelser på andre. De er som regel venner med naturen, i et hvert fall svært meget nær den. Naturfolk vil kjenne igjen denne måte å forholde seg til verden på. Samisk mytologi har f.eks. fellestrekk med mytologien i Kalevala.

Vi som har laget forestillingen har kunnet ane hva dette innebærer, ved hjelp av vår fantasi, lengsler og evne til å gjenkjenne. Vi lar en kvinne som lever i dag fortelle Kalevala. Hun går inn i historien, ut av den, rundt den. Hun går tilbake i tid, til nåtid og muligens nær fremtid.

Anitta Suikkari
Mette Brantzeg

Hege Rimestad
Gerd Tinglum

Scenegangen i kveldens forestilling.

1. Jorden blir skapt og sangeren *Väinämöinen* fødes.
2. *Väinämöinen* skaper liv på jorden. Han møter *Joukahainen*, som utfordrer hans kunnskaper. V. ganner J. ned i myra, J. selger sin søster *Aino* for å slippe løs.
3. *Aino* vil ikke selges til *Väinämöinen*. Moren vil gjerne at hun gifter seg med ham. *Aino* tar sitt liv.
4. *Väinämöinen* drar fra Kalevala til Pohjola for å fri til *Pohja-matmors* døtre. Hun vil til gjengjeld at V. skal smi henne en kvern som maler sølv salt og mel, *Sampo*-kverna. Det kan han ikke, men han lover å sende sin bror, *Ilmarinen*, til å smi *Sampo*.
5. *Ilmarinen* er i Kalevala. Han smir seg en gullkvinne, men har ingen glede av henne. Han blir gannet mot sin vilje opp til Pohjola for å smi *Sampo*. Det gjør han, uten å få det han ble lovet, datter av *Matmor Pohja*.
6. *Lemminkäinen* reiser også opp for å fri til en av *Pohja*-døtrene. *Pohja-matmor* setter som betingelse at han først må fange *Tuoni*-svanen i dødsriket. Han drepes, men blir gitt livet tilbake igjen av sin mor, som finner ham i *Tuoni*-elva.
7. I sør er det fattigdom. *Väinämöinen*, *Ilmarinen* og *Lemminkäinen* reiser sammen opp til Pohja, denne gang for å hente *Sampo*-kverna, som de mener tilhører dem. Det blir krig, *Sampo* faller i Havet. Krigen herjer, kreftene måles, partene forlikes.

SKUESPILLER:

Anitta Suikkari

MUSIKER:

Hege Rimestad

ISCENESETTER:

Mette Brantzeg

LYD og

SCENOGRAFI:

Lambretta

LYSDESIGN:

Halvor Schjelderup og

Bent Rognlien

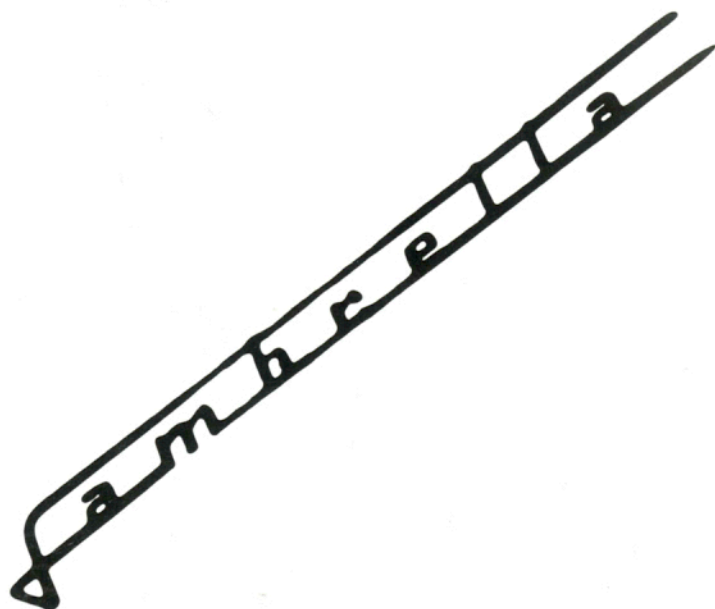
KONSULENT:

Erling Kittelsen

SPRÅKLIG

TILRETTELEGGELSE:

Mette Brantzeg

Forestillingen Kalevala bygger opp under, og forsterker vårt bilde, rommet, scenografien. Det totale kunstverk.

Presenning er presenning.

Cementblander er cementblander.

Jord er jord.

Axel Ekwall, Edgar Ballo, Ole Henrik Hagen, Erik Annar Evensen, Jon Arne Mogstad, Terje Uhrn.